

Asia: VN/35745/2023

Lausuntopyyntö hallituksen esityksestä eduskunnalle opintoetuslaiksi ja eräksi muiksi laeiksi

Lausunnonantajan lausunto

1. Esityksen yleiset tavoitteet

Laureamko kannattaa ilolla esityksen tavoitetta mahdollistaa täysipäiväinen opiskelu ja turvata opiskeluaikainen toimeentulo. Pidämme tärkeänä, että tavoitteessa huomioidaan erityisesti kaikkein heikoimmassa asemassa olevat ja perheelliset opiskelijat. Kuitenkin annetun lakiesityksen toimet eivät ole riittäviä esityksen tavoitteen saavuttamiseksi. Näemme, että esityksen tavoite uudistuksen kustannusneutraaliudesta ei mahdollista opintotukijärjestelmän riittävää kehitystä niin, että opiskelijat tuet mahdollistaisivat riittävän opintojen aikaisen toimeentulon ja vahvistaisi heikoimmassa olevien opiskelijoiden asemaa.

2. Opintorahan, asumislisän ja opintolainan valtiontakauksen myöntäminen ja määrät

Kelan 19.5.2026 julkaiseman tutkimuksen mukaan opintotuki ei riitä kohtuulliseen elintasoon ilman opintolainaa tai työssäkäyntiä. Opintoetuksien määrän pitäminen samalla tasolla ei riitä vastaamaan esityksen tavoitteeseen mahdollistaa täysipäiväinen opiskelu.

Samalla kun esityksessä korostetaan huolta heikoimmassa asemassa olevista opiskelijoista, ei opiskelijan toimeentulo voi nojata näin vahvasti lainapainoitteisuuteen. Opintolainan tulee olla opintorahaa täydentävä tukimuoto, jonka ei tule muodostaa pääosaa opiskelijan toimeentulosta.

Kannatamme opintorahan indeksisidonnaisuutta, mutta opintorahaan tarvitaan myös tasokorotus varmistamaan riittävää toimeentulon tasoa. Näemme, että opintotuen tulee mahdollistaa päätoiminen opiskelu, kaventaa eriarvoisuutta, tuen tason tulee olla riittävä ja sen tulee kattaa kaikki eri elämänvaiheet.

3. Opintotukeen oikeuttavat opinnot ja tukiaika muissa kuin korkeakouluopinnoissa

Ei lausuttavaa

4. Opintotukeen oikeuttavat opinnot ja tukiaika korkeakouluopinnoissa

Laureamko näkee, että harkinnanvaraisten lisätukikuukausien ehtoja tulisi keventää. Kannatamme enimmäistukiajan pidentämisen muiden syiden piirin laajentamista kattamaan esimerkiksi urheilijoita, ulkomailla opiskelleita tai opintoalan vaihtajia.

Laureamko kuitenkin näkee, että tukikuukausien määrää tulisi nostaa. Eurostudent VIII- tutkimuksen mukaan 8 %:ia opiskelijoista mainitsee opintotukikuukausien rajoittamisen taustalla olevana syynä tukiajan riittämättömyys tutkinnon suorittamiseen. Tukikuukausien määrän nostaminen mahdollistaisi opintotukikuukausien hyödyntämisen erityisesti niille opiskelijoille, jotka ovat huolissaan tukiajan riittävydestä tutkinnon suorittamiseen.

5. Huoltajakorotus

Eurostudent VIII- tutkimuksen mukaan joka neljäs ammattikorkeakouluopiskelija on perheellinen opiskelija. Laureamko näkee huoltajakorotuksen hyvänä kehityssuuntana ja kannattaa korotusta. On perusteltua, että korotus kasvaa lapsimäärän kasvaessa. Korotus on opiskelijalle selkeä ja eikä mutkista lasta huoltavan opiskelijan opintoetuuksien kokonaisuutta.

6. Oppivelvollisen erityinen asumislisä ja koulumatkatuki

Ei lausuttavaa.

7. Opintolainan myöntäminen ja valtioneuvoston takaus

Ei lausuttavaa.

8. Luottolaitoksen velvollisuudet ja opintolainan takaisinmaksun vaatiminen

Ei lausuttavaa.

9. Korkoavustus

Laureamko vastustaa korkoavustuskausien kausien vähentämistä nykyisestä viidestä vuosipuoliskosta neljään vuosipuoliskoon. Näemme, että tulevaisuudessa korkoavustuskausien määrää tulisi ennemmin lisätä entisestään, jotta erityisesti heikoimmassa asemassa olevien opiskelijoiden olisi mahdollista saattaa opintoja loppuun, jos opintotukikuukaudet ovat jo aikaisemmin loppuneet. Nykyisellä korotasolla erityisesti isojen opintolainojen korkomenot ovat suuria ja näemme, että korkoavustuksen tuloarvoja tulisi korottaa. Pidämme kannatettavana, että mallissa pienituloisuus määritellään korkokautta edeltävän tulotason perusteella.

Suhtaudumme varovaisen positiivisesti siihen, että opintolainojen korkojen pääomitusaikaa pidennetään kahteen lukukauteen, koska se tuo joustoa opintotuen päättymisen jälkeiseen taloudelliseen tilanteeseen. Näemme kuitenkin korkoavustuskausien määrän nostamisen ensisijaisena toimenä tukea korkomaksuissa opiskelijoita.

10. Opintolainahyvitys

Eurostudent VIII-tutkimuksen mukaan 62 % vastaajista nimeää välttämättömien menojen kattamisen syyksi nostaa opintolainaa. Vuonna 2025 keskimääräisen laina oli ammattikorkeakouluopiskelijoilla 20 300 euroa. Emme näe, että hyvityksen muutokset tulivat vaikuttamaan yksilön tarpeeseen kattaa välttämättömiä elämisen kustannuksia. Nykyinen opintotuen lainapainoitteisuus ajaa opiskelijoita velkaantumaan, ei lainasta saatava hyvitys.

Näemme positiivisena kehityksenä, että hyvityksessä huomioitavia lainamäärän summa on korkeampi kuin aikaisemmin. Samoin ehtojen laimentaminen opintolainahyvityksen määrääjän pidentämisen suhteen sairastumisen kohdalla. Laureamko näkee, että opintotukikukausien ja opintolainahyvityksen määrän laajentamisen kriteerien tulisi olla samanlaiset järjestelmän selkeyden vuoksi ja siksi myös opintolainahyvityksen pidentämisen ehtoja tulisi kehittää huomioimaan eri opiskelijan tilanteita.

Laureamko vastustaa opintolainahyvityksen myöntämisen nostamista 2500 eurosta 8000 euroa ylittävältä lainan osuudelta. "Opintolainan omavastuurajan" nostaminen kannustaa mahdollisesti ottamaan isompia lainoja hyvitystä ajatellen. Näin ollen voisi jopa käydä esityksen tavoitteen vastaisesti ja lainamäärät kasvaisivat. Hyvityksen tulisi mahdollistaa myös pienten lainojen ottamista, jotka voisivat tuoda hetkellisesti joustoa opiskelijan epävarmaan taloustilanteeseen. Jo nyt opiskelijoiden on vaikea ennakoida saatavaa hyvitystä ja rajan nostaminen ei helpota oman talouden suunnittelua.

Laureamko suhtautuu opintolainahyvityksen kaksiporaisuuteen kriittisesti ja näkee, että uudistus luo epävarmuutta ja sekavuutta järjestelmään. Nykyisellä järjestelmällä opintolainahyvityksen laskeminen on ollut haastavaa opiskelijalle ja kaksiporaisuus vaikeuttaa talouden suunnittelua ja hyvityksen suuruuden ennakkointia. Kaksiporaisuus ei myöskään luo riittävää kannustinvaikutusta niille opiskelijoille, jotka jäävät määrääjän pidentämisen ehtojen ulkopuolelle. Näin ollen tavoite kaikkein heikoimmassa olevien opiskelijoiden tukemiselle ei toteudu lainkaan.

11. Takausvastuulaina ja sen perintä

Ei lausuttavaa

12. Muut liitelait

Ei lausuttavaa

13. Esityksen vaikutusarviot

Näemme lakiesityksen vaikutusarvioinnin puutteellisena. Erityisesti arviot vaikutuksista opiskelijoiden taloudelliseen asemaan ja läpäisyasteeseen jäävät vajaavaiseksi. Näin ollen peräänkuulutamme kattavampaa arviointia siitä, miten esitetyt uudistukset vaikuttaisivat esimerkiksi opiskelijoiden mahdollisuuteen opiskella täysipäiväisesti tai valmistua tavoiteajassa.

14. Muita huomioita

Opiskelijoiden toimeentuloon on nyt tehty kokonaisuudistuksen ulkopuolisia muutoksia, kuten opiskelijoiden siirtäminen asumislisälle ja eri etuuksien indeksijäädytyksiä. Laureamko kantaa huolta siitä, että tämän lakiesityksen yhteydessä ei ole käsitelty esimerkiksi opiskelijoiden asumisen tukia ja asumislisän sitomista indeksiin. Painotamme toivetta opiskelijoiden toimeentulon kokonaisvaltaisesta, riittävästä ja ennakoitavasta uudistamisesta.

Laureamko korostaa myös, että opintotukijärjestelmän kehittämisen toimien tulisi tukea opiskelijaa juuri opintojen aikana, eikä vasta valmistumisen jälkeen. Nyt esitetyistä toimita monet uudistukset kohdistuvat valmistumisen jälkeiseen aikaan. Näemme tämän kehityskulun epätarkoituksenmukaisena. Opintotuen tulisi tukea opiskelijaa opintojen aikana, eikä vasta myöhemmin elämässä.

Tunkkari Reece
Laurea ammattikorkeakoulun opiskelijakunta Laureamko

Rautionaho Jenna
Laurea ammattikorkeakoulun opiskelijakunta Laureamko